

Frans Timmermans biedt oostelijke mijnstreek valse hoop met motie voor twee volwaardige ziekenhuizen

Posted on 24 april 2024 by Wim Groot

Vorige week nam de Tweede Kamer een motie aan van GroenLinks-PvdA-leider Frans Timmermans waarin D66-minister Pia Dijkstra voor Medische Zorg werd opgeroepen om in het Zuyderland ziekenhuis in Heerlen de spoedeisende hulp en de *intensive care* overeind te houden. De aanleiding voor deze motie is dat het ziekenhuis – met vestigingen in Sittard/Geleen en Heerlen – op de laatste locatie nieuwbouw wil plegen. Het ziekenhuis in Heerlen is bijna veertig jaar oud en toe aan vervanging.

Een 'regietafel' onder leiding van voormalig PvdA-Tweede Kamerlid Lea Bouwmeester heeft voorgesteld om na de nieuwbouw niet langer alle zorg op twee locaties aan te bieden. De hoogcomplexe spoedeisende hulp en de *intensive care* zou in een van de twee ziekenhuizen geconcentreerd moeten worden. In de andere vestiging zou de planbare zorg komen en slechts een beperkte spoedeisende hulppost en maar een paar *intensive care*-bedden. Een belangrijk argument voor

deze locatieverdeling is dat er niet voldoende personeel zal zijn om de spoedeisende hulp en *intensive care* op beide plekken aan te bieden.

Verzet onder de plaatselijke bevolking

De inwoners van Heerlen denken dat ze bij deze verdeling aan het kortste eind zullen trekken en dat er in hun gemeente geen volwaardig ziekenhuis meer overblijft. De aankondiging van de nieuwbouwplannen van Zuyderland heeft daarom tot veel verzet onder de lokale bevolking geleid. In september demonstreerden ruim 3000 mensen tegen de nieuwbouwplannen en eind maart nog eens enkele honderden. In september liep Frans Timmermans, die zich er op voor laat staan een kind uit een mijnwerkersgeslacht te zijn, vooraan bij de demonstratie. Tijdens het SBS6-verkiezingsdebat in november werd door de aanwezige lijsttrekkers spontaan toegezegd dat er in Heerlen een volwaardig ziekenhuis moest blijven bestaan.

In de motie van Frans Timmermans en zijn fractiegenoot Julian Bushoff wordt uitgesproken dat het nieuwe kabinet een verantwoordelijkheid heeft 'voor het inlossen van een ereschuld aan de mijnstreek en daarom ook voor het behoud van een volwaardig ziekenhuis in de regio'. In de rest van Nederland is de motie waarschijnlijk onopgemerkt gebleven, maar niet in Limburg. Daar was het voorpaginanieuws in de regionale krant *De Limburger*.

Politici willen graag leuke dingen voor de mensen doen. Eén van de instrumenten daarvoor is het indienen van een motie. Het aantal moties is de afgelopen jaren enorm toegenomen. In 2022 alleen al waren het er 5011. De meeste ervan worden verworpen. Van de aangenomen moties wordt een deel niet door het kabinet uitgevoerd. Zo heeft de Tweede Kamer een motie aangenomen om het eigen risico in de zorg af te schaffen. Ondanks dat is het eigen risico er nog en het lijkt er op dat ook een nieuw kabinet het eigen risico zal handhaven.

Een motie van de Tweede Kamer is een uitgehold instrument geworden. Toch zitten er een paar bedenkelijke kanten aan de motie van Timmermans voor het behoud van het ziekenhuis in Heerlen.

Om te beginnen gaan de minister en de politiek niet over de bouwplannen en de locatiekeuzes van ziekenhuizen. Daar gaan ziekenhuizen zelf over. Ziekenhuizen zijn zelfstandige organisaties en geen uitvoeringsinstanties van de overheid. De

motie van de GroenLinks-PvdA-fractieleider roept de minister dus op om iets te doen waartoe zij niet bevoegd is en gaat in tegen de wet. Het was dan ook volkomen terecht dat minister Dijkstra de motie ontraadde. Zij noemde deze ‘onuitvoerbaar’ en ‘niet-realistisch’.

Valse hoop en verwachtingen

Omdat de minister niets kan en mag doen, wekt de motie valse hoop en verwachtingen bij de burgers in Heerlen. De organisatie van de zorg is voor veel mensen weinig inzichtelijk. Als een Kamerlid een motie indient waarin de minister opgeroepen wordt het ziekenhuis te behouden, denken velen dat de minister ook de mogelijkheden heeft om dat te doen. Als blijkt dat de minister daar niet toe in staat is, wordt dat uitgelegd als onwil en versterkt dat het wantrouwen in politici.

Het meest bedenkelijke is dat Timmermans dit allemaal ook weet, maar er toch voor kiest deze motie in te dienen. Het is een zeer cynische vorm van politiek bedrijven waarbij politiek gewin prevaleert boven de geloofwaardigheid van de politiek.

Dan de motivatie die Timmermans gaf aan de motie, te weten de ereschuld die Nederland zou hebben aan de voormalige mijnstreek waar Heerlen ligt. Nu is het inmiddels bijna zestig jaar geleden dat de mijnen werden gesloten en je kan je afvragen hoe lang deze ereschuld duurt. Wordt de mijnsluiting een eeuwig chantagemiddel van Zuid-Limburg?

Aan de ereschuld, voor zover daar al sprake van is, wordt door de rest van Nederland al decennia lang meebetaald. In geen enkele gemeente zijn de zorgkosten zo hoog als in Heerlen: in 2020 gemiddeld € 3433 per inwoner. Dat is bijna 70 procent hoger dan de medische uitgaven in de goedkoopste gemeente in Nederland, Renswoude. Van de zorgverzekeringspremies die we allemaal betalen gaat elk jaar een deel naar Heerlen en de andere gemeenten in Zuid-Limburg als bijdrage aan de bovengemiddeld hoge zorgkosten daar.

En Sittard/Geleen dan?

Opvallend is verder dat de motie oproept om in Heerlen een volwaardig ziekenhuis te behouden, maar niets zegt over een volwaardig ziekenhuis in Sittard/Geleen. In

het plan van Bouwmeester komt maar op een van beide locaties een uitgebreide spoedeisende hulp en *intensive care* voor complexe zorg. De ereschuld geldt kennelijk alleen voor de voormalige oostelijke mijnstreek Heerlen en niet voor de westelijke mijnstreek Sittard/Geleen. De motie van Timmermans is dan ook zeer slecht gevallen bij de burgemeesters van de gemeenten in de westelijke mijnstreek.

CDA-fractieleider Henri Bontenbal pleitte onlangs voor een limiet aan het aantal ingediende moties. Beter zou het zijn als de Kamer zou afspreken geen moties meer in te dienen die de minister oproept de wet te overtreden of valse hoop biedt aan burgers. Het gebrek aan vertrouwen in politici wordt door dergelijke moties alleen maar verder versterkt.

Hoogleraar economie ***Wim Groot*** *schrijft enkele keren per maand voor Wynia's Week, vaak over gezondheidszorg.*

De ***donateurs vormen het fundament van Wynia's Week.*** *U maakt het mogelijk dat ons online magazine 104 keer per jaar verschijnt. Doneren kan op verschillende manieren, kijk* ***HIER****.* ***Alvast hartelijk dank!***